

Sygn. akt I ACa 855/14

I ACz 1155/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 września 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Krzysztof Sobierajski (spr.)
Sędziowie:	SSA Wojciech Kościółek SSA Robert Jurga
Protokolant:	st.sekr.sądowy Urszula Kłosińska

po rozpoznaniu w dniu 23 września 2014 r. w Krakowie na rozprawie sprawy

z powództwa **Z. S.**

przeciwko (...) **S.A w Ł.**

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 24 marca 2014 r. sygn. akt I C 1183/12 i zażalenia powódki na punkt III zaskarżonego wyroku

- 1. zmienia punkt III zaskarżonego wyroku w ten sposób, że wymienioną w nim kwotę 2 500 zł zastępuje kwotą 3100 zł (trzy tysiące sto złotych);**
- 2. oddala apelację pozwanego;**
- 3. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 2820 zł (dwa tysiące osiemset dwadzieścia złotych) tytułem kosztów postępowania odwoławczego.**

I ACa 855/14

I ACz 1155/14

UZASADNIENIE

Z. S. wystąpiła z pozwem skierowanym przeciwko (...) SA w Ł., w którym domagała się zapłaty kwoty 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi i 350 zł tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami

oraz zwrotu kosztów postępowania. W uzasadnieniu podała, że w dniu 14 listopada 2007 roku zmarł jej mąż L. S. na skutek obrażeń ciała, jakich doznał w wypadku komunikacyjnym spowodowanym przez S. Ś., co wywołało u niej ból i cierpienie o bardzo dużym nasileniu.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania. Przyjęła swą odpowiedzialność co do zasady za skutki wypadku do jakiego doszło w dniu 14 listopada 2007 roku. Zakwestionowała jednak to, iż art. 448 k.c. może stanowić podstawą dochodzenia od niej roszczeń. Zdaniem strony pozwanej umowa obowiązkowego ubezpieczenia pojazdów nie obejmuje szkody dotyczącej naruszenia dóbr osobistych poszkodowanego. Podniosła również, że dochodzona przez powódkę kwota zadośćuczynienia jest wygórowana.

Wyrokiem z dnia 24 marca 2014 roku Sąd Okręgowy w Krakowie w pkt I zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 75.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 19 grudnia 2009 roku, w pkt II w pozostałym zakresie powództwo oddalił, w pkt III zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 2.500 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania oraz w pkt IV nakazał pobrać od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Krakowie kwotę 2.450 zł tytułem uzupełnienia opłaty od pozwu oraz kwotę 142,02 zł tytułem wydatków sądowych, a pozostałymi kosztami sądowymi obciążył Skarb Państwa.

Wyrok powyższy został wydany na podstawie następującej oceny żądania pozwu i zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Sąd I instancji ustalił, że mąż powódki L. S. zginął w wypadku samochodowym, który spowodował S. Ś.. Biegły psycholog w sporządzonej w sprawie opinii wskazał, że śmierć męża nie wywołała u powódki nietypowych reakcji, zachowań, zaburzeń emocjonalnych, nie wymagała ona i nie wymaga pomocy psychologicznej, farmakologicznej. Ponadto śmierć męża nie spowodowała u powódki zmian w jej życiu w zakresie kontaktów z rodziną, czy też w sprawach zawodowych. Powódka otrzymała od strony pozwanej kwotę 31.000 zł.

Sąd Okręgowy powołał się na utrwalone orzecznictwo – między innymi uchwałę Sądu Najwyższego - Izby Cywilnej z dn. 22 października 2010 roku, III CZP 76/10 - w zakresie wypłaty zadośćuczynienia na podstawie art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c. gdy zdarzenie, w wyniku którego śmierć poniósł członek rodziny, miało miejsce przed wejściem w życie art. 446 § 4 k.c., tj. przed dniem 3 sierpnia 2008 roku. W takiej sytuacji na skutek śmierci osoby bliskiej zerwana zostaje więź emocjonalna, rodzinna, która jest dobrem osobistym, chronionym prawem. Sąd zauważył, że z treści umowy ubezpieczenia nie wynika, aby strona pozwana wyłączała szkodę w postaci naruszenia dóbr osobistych, w związku z tym ubezpieczyciel jest zobowiązany do pokrycia takiej szkody, jaka w wyniku określonego zdarzenia powstała. Sąd zasądził na rzecz powódki kwotę 75.000 zł mając na uwadze przede wszystkim to, że osobą bliską, którą powódka straciła był jej mąż, który w chwili śmierci miał dopiero 39 lat. Uwzględnił także fakt, że mąż powódki w stopniu istotnym przyczynił się do powstania szkody.

O kosztach postępowania Sąd I instancji orzekł na mocy art. 100 k.p.c. zaznaczając, że powódka utrzymała się w 75 % ze swym żądaniem a w 25 % przegrała proces. W związku z tym Sąd od strony pozwanej na jej rzecz zasądził zwrot części kosztów zastępstwa procesowego tj. w wysokości 75 % pomniejszonej o 25 % wygranej strony pozwanej wg stawki adwokackiej obliczonej na podstawie § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu tj. 1.200 zł oraz zwrot części uiszczonych opłat od pozwu – 1.300 zł.

Sąd nakazał pobrać też od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Krakowie tytułem opłaty od pozwu, od której powódka była zwolniona, od zasądzonych roszczenia kwotę 2.450 zł oraz tytułem wydatków 142,02 zł pozostałymi kosztami sądowymi obciążając Skarb Państwa na mocy art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Strona pozwana zaskarżyła wyrok Sądu I instancji w zakresie pkt I, III i IV zarzucając mu:

- naruszenie art. 34 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych w zw. art. 448 k.c. oraz z art. 24 § 1 k.c. poprzez błędną wykładnię polegającą na uznaniu, iż powyższe przepisy dają podstawę do przyznania zadośćuczynienia za krzywdę związaną ze śmiercią osoby najbliższej, gdy śmierć ta nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 roku, w sytuacji gdy prawidłowa wykładania ww. przepisów wskazuje, iż umowa ubezpieczenia OC posiadacza pojazdu mechanicznego nie obejmuje odpowiedzialności z tytułu naruszenia dóbr osobistych osób pośrednio poszkodowanych przez sprawcę wypadku.

Z powołaniem się na ten zarzut strona pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w zaskarżonej części oraz zasądzenie od powódki na jej rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie przed Sądami I i II instancji wg norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację strony pozwanej powódka wniosła o jej oddalenie oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Powódka podzieliła argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia.

Powódka zaskarżyła pkt III wyroku Sądu I instancji zarzucając mu:

- niewłaściwe zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania w kwocie 2.500 zł zamiast sumy 3.100 zł, co wynika z faktu, iż wygrała sprawę w 75 %.

Z powołaniem się na ten zarzut powódka wniosła o zmianę rozstrzygnięcia zawartego w pkt III wyroku Sądu I instancji poprzez zasądzenie od strony pozwanej na jej rzecz kwoty 3.100 zł zamiast kwoty 2.500 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Wniosła również o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania zażaleniewego, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja strony pozwanej nie zasługuje na uwzględnienie, natomiast zażalenie powódki jest zasadne.

Nietrafny jest zarzut strony pozwanej naruszenia art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. Sąd Apelacyjny podziela przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku ocenę prawną wniesionego przez powódkę powództwa o zasądzenie zadośćuczynienia za krzywdę doznaną na skutek śmierci jej małżonka L. S. w wypadku komunikacyjnym, który miał miejsce w dniu 14 listopada 2007 roku. W świetle utrwalonego już orzecznictwa Sądu Najwyższego (por. wyrok z dnia 14 stycznia 2010 r., IV CSK 307/09; uchwała z dnia 22 października 2010 r., III CZP 76/10, wyrok z dnia 10 listopada 2010 r., II CSK 248/10, wyrok z dnia 11 maja 2011 r., I CSK 621/10, uchwała z dnia 13 lipca 2011 r., III CZP 32/11) trafnie Sąd Okręgowy uznał, że powódce, żonie zmarłego przed dniem 3 sierpnia 2008 roku, tj. przed wejściem w życie art. 446 § 4 k.c., w wyniku wypadku komunikacyjnego L. S., przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę. Przywołana uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 roku, jak i pozostałe powołane wyroki Sądu Najwyższego, jednoznacznie wskazują, że Sąd może przyznać najbliższemu członkowi rodziny zmarłego zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę w postaci zerwania więzi rodzinnej na podstawie art. 448 w zw. z art. 24 § 1 k.c., także wtedy, gdy śmierć nastąpiła przed dniem 3 sierpnia 2008 roku (sygn. akt III CZP 32/11, Lex 852341).

Należy zauważyć, że w zakresie kwestii, czy umowy ubezpieczenia OC obejmują zadośćuczynienie za krzywdę Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 20 grudnia 2012 roku (sygn. akt III CZP 93/12, Biuletyn SN, Izba Cywilna, 2013/1) stwierdził, że art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152 ze zm.) – w brzmieniu sprzed dnia 11 lutego 2012 roku – nie wyłączał z zakresu ochrony ubezpieczeniowej zadośćuczynienia za

krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 448 k.c. W związku z tym niezasadny jest zarzut strony pozwanej, że zadośćuczynienie nie przysługuje osobom pośrednio poszkodowanym.

W konsekwencji należało uznać, że argumentacja strony pozwanej zawarta w apelacji jest nietrafna. W zakresie powołanego w apelacji pkt III i IV zaskarżonego wyroku strona pozwana nie uzasadniła swojego stanowiska, w związku z tym Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw, by zakwestionować na jej korzyść powyższe rozstrzygnięcia Sądu I instancji.

Odnosząc się do stanowiska powódki zawartej w złożonym zażaleniu należało zauważyć, że Sąd Okręgowy wskazując że powódka wygrała sprawę w 75 % nie wskazał dlaczego zasądził na jej rzecz tytułem zwrotu kosztów postępowania kwotę 2.500 zł. Domaganie się zatem przez powódkę kwoty o 600 zł wyższej znajduje uzasadnienie w treści § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu oraz wysokości poniesionej opłaty od pozwu uwzględniając fakt, że utrzymała się ona ze swoim żądaniem w zakresie 75 %.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny w Krakowie w działając na zasadzie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w pkt 1 wyroku zmienił pkt III zaskarżonego wyroku, w pkt 2 wyroku na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację strony pozwanej, natomiast w pkt 3 zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 6 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu zasądził na rzecz powódki od strony pozwanej koszty postępowania odwoławczego.